

CZŁOWIEK
W ŚWIECIE
WSPÓŁCZESNYM

JANUSZ
KORZENIOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do wiedzy o społeczeństwie dla liceum
ogólnokształcącego i technikum

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Marta Milewska

Recenzja merytoryczna – dr Kazimierz Waluch

Jan Bielecki

Jadwiga Iwanowska

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Zagrożenia dla demokracji

Klasa / czas trwania lekcji

III liceum/IV technikum – 45 minut

Cel ogólny (główny):

- Uświadomienie potencjalnych zagrożeń dla funkcjonowania państwa i społeczeństwa demokratycznego.

Cele operacyjne (szczegółowe). Uczeń:

- wyjaśnia pojęcia: *autorytaryzm, populizm, demagogia, propaganda, terror, cenzura*;
- porównuje specyfikę państwa autorytarnego i totalitarnego;
- rozpoznaje przejawy zagrożeń i patologii dla funkcjonowania demokracji.

Metody/techniki/formy pracy

Metody podające: rozmowa nauczająca.

Metody kształcące umiejętność wymiany poglądów: dyskusja panelowa, dyskusja plenarna.

Praca z tekstem źródłowym.

Środki dydaktyczne

Podręcznik, teksty źródłowe, internet

Opis przebiegu lekcji

- A. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem i celami lekcji oraz formami pracy.
- B. Nauczyciel prowadzi z uczniami rozmowę nauczającą na temat uniwersalnych cech państwa totalitarnego i autorytarnego.
- C. Wybrani uczniowie omawiają na przykładach z życia politycznego przygotowane wcześniej poszczególne klasyczne zagrożenia dla współczesnej demokracji:
 - populizm;
 - demagogia;
 - alienacja władzy;
 - centralizacja władzy;
 - korupcja;
 - anomia polityczna;
 - niski poziom kultury politycznej.
- D. Uczniowie w dyskusji plenarnej przedstawiają możliwe sposoby przeciwdziałania występowaniu zagrożeń i patologii w życiu publicznym.

- E. E. Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów i ocenia zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania.

Komentarz metodyczny

Lekcja powinna się odbywać w pracowni przedmiotowej w czasie 45 minut. Zaproponowane w ramach lekcji metody nauczania kształcą u uczniów określone umiejętności oczekiwane na współczesnym rynku pracy oraz kompetencje kluczowe:

- pozyskiwania, gromadzenia, porządkowania i analizowania informacji;
- krytycznego odczytywania i wartościowania tekstów źródłowych;
- określania przyczyn i przewidywania skutków wybranych problemów życia publicznego;
- rozpoznawania różnych aspektów problemów życia publicznego i formułowania możliwych sposobów ich rozwiązania;
- kreatywnego myślenia;
- wymiany poglądów;
- aktywnego słuchania innych.

Nauczyciel oceniając uczniów powinien uwzględnić następujące kryteria oceny: rzetelność w pozyskiwaniu materiałów źródłowych, wnikliwość rozważania zagadnienia, dobór i rzeczowość argumentów i ocen, twórcze rozwiązywanie problemów.

Przykładowe działania, które nauczyciel powinien uwzględnić w pracy z uczniami

o **specjalnych potrzebach edukacyjnych** zostały przedstawione w autorskim programie nauczania pt. *Człowiek w świecie współczesnym*.